

חוק הבלו על דלק, תשי"ח-1958 *

הגדרות

1. בחוק זה –

“המנהל” – מנהל המכס והבלו;

“נפט” – כמשמעותו בחוק הנפט, תשי"ב-1952¹ (להלן – חוק הנפט);

“דלק” – נפט ודלק אחר בצורת גז, נוזל, מוצק, טבעי, סינטטי, גלמי או מעובד, שמנים מינרליים לרבות שמנים משומשים, וכל המוצרים המופקים מהחמרים האמורים על ידי הפרדה, זיקוק, חידוש, פיצוח או עיבוד בכל דרך אחרת; אך למעט נפט כל עוד לא עובד או לא נמסר לעיבוד, או כל עוד לא עשו בו שימוש אחר שלא לצורך הפעלת שדה נפט או לא מסרוהו לשימוש כאמור;

“דלק חב בלו” – דלק המיוצר בישראל שזוטל עליו בלו על-פי סעיף 2;

“ייצור” – לרבות הפקה, הפרדה, זיקוק, חידוש, פיצוח או עיבוד בכל דרך אחרת וכל תהליך בהם ולרבות החזקת דלק לשם מסחר בו בסיטונות;

“יצרן” – מי שמייצר דלק;

“חוק זה” – לרבות התקנות שהותקנו לפיו.

2. שר האוצר, רשאי, בצו, להטיל בלו על דלק המיוצר בישראל, בשיעורים שיקבע בצו, אם בדרך כלל או לסוגים של דלק. הטלת בלו על דלק

3. על צו לפי סעיף 2 יחולו הוראות חוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949², כאילו היה צו לפי סעיף 1 לאותו חוק. תחילת חוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף)

4. (א) הבלו ישולם על ידי היצרן בעת הוצאת הדלק ממקום הייצור ובשיעור שיחול אותה שעה. תשלום הבלו

(ב) המנהל רשאי, בתנאים הנראים לו, לדחות תשלום הבלו, כולו או מקצתו, למועד אחר, בערובה או בלעדיה, ובלבד שלא ידחה למועד מאוחר מיום מכירת הדלק או מיום העברתו בדרך אחרת על ידי החייב בבלו.

(ג) דחה המנהל תשלום בלו כאמור בסעיף קטן (ב) ולא שולם הבלו כמועד שנקבע בדחייה כאמור, רשאי המנהל לדרוש תשלום הבלו, או חלק ממנו שטרם שולם, לפי שיעור הבלו החל בשעת התשלום למעשה.

5. דלק ששולם עליו מכס או בלו לא יוטל עליו בלו שנית אלא על שנים אלה: לא יוטל בלו שנית

(1) דלק שעובד לסוג אחר של דלק חב בלו, או

(2) דלק חב בלו שחודש אחרי השימוש בו.

6. דלק שלא השתמשו בו לאחר ששולם עליו מכס או בלו אלא עובד לסוג אחר של דלק חב בלו, ינוכה סכום המכס או הבלו הקודם מסכום הבלו החדש. ניכוי תשלום קודם

7. הבלו ניתן לגביה לפי פקודת המסים (גביה)³, והוראות אותה פקודה, למעט סעיף 12 שבה, יחולו על הבלו כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה. גביית בלו

* נתקבל בכנסת ביום כ"ז בתמוז תשי"ח (15 ביולי 1958); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 342, תשי"ח, עמ' 194.

1 ס"ח 109, תשי"ב, עמ' 322; ס"ח 247, תשי"ז, עמ' 40.

2 ס"ח 19, תש"ט, עמ' 151; ס"ח 193, תשי"ב, עמ' 264; ס"ח 188, תש"ו, עמ' 159.

3 חוקי אי, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1374.

8. הוכח להנחת דעתו של המנהל כי דלק יוצא מהארץ, לא ייגבה הבלו עליו, ואם כבר שולם – יוחזר הבלו אם הוגשה למנהל בקשה על כך בכתב תוך ששה חדשים מיום הייצוא. פטור מבלו על יצוא דלק
9. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בצו, לפטור מבלו, כולו או מקצתו, דלק שנמכר למפורטים בתוספת לחוק המכס, הבלו ומס הקניה (ביטול פטור מיוחד), תשי"ז-1957, 4, או המיועד למטרה מסויימת. פטור מיוחד
10. המנהל רשאי, בתנאים הנראים לו, להחזיר בלו, כולו או מקצתו, ששולם על דלק שניתן עליו פטור כאמור בסעיף 9, אם הוגשה למנהל בקשה על כך בכתב תוך ששה חדשים ממסירת הדלק לזכאי לפטור. החזרת בלו על דלק שחל עליו פטור מיוחד
11. דלק שעליו ניתן פטור מבלו, או הוחזר בלו כאמור, לא יעבירונו אדם למי שאינו זכאי לפטור, ולא ישתמש בו למטרה שלא ניתן לה פטור, אלא לאחר שהודיע למנהל על כך ושילם את הבלו המלא החל בשעת תשלום הבלו לפני ההעברה או השימוש כאמור. העברת דלק פטור מבלו
12. הוכח להנחת דעתו של המנהל, שדלק חב בלו ניזוק לפני השימוש בו בהיותו בהחזקתו של החייב בבלו, רשאי המנהל, לפי ראות עיניו, להורות כי הבלו בעד הדלק שניזוק כאמור, כולו או מקצתו, לא ייגבה או יופחת או יוחזר, אם הוגשה למנהל בקשה על כך בכתב תוך זמן סביר מיום קרות הנזק. החזרת בלו על דלק שניזוק
13. נגבה בלו על דלק שלא היה חב בלו, או נגבה יותר מסכום הבלו המגיע, יוחזר סכום הבלו שנגבה שלא כדין למי ששילמו, ובלבד שאם נמכר הדלק, לא יוחזר הבלו האמור כל עוד לא הוכח למנהל כי הדלק נמכר במחיר שלא כלל את סכום הבלו או את סכום הבלו העודף, או כי המוכר החזיר את סכום הבלו לקונה. החזרת בלו שנגבה בטעות או ביתר
14. לא נגבה בלו על דלק חב בלו או נגבה פחות מסכום הבלו המגיע או הוחזר בלו בטעות, כולו או מקצתו, רשאי המנהל לדרוש את תשלום הבלו החסר, ובלבד שהודיע על הסכום החסר לחייב בתשלום תוך שתי שנים לאחר המועד לתשלום הבלו, או לאחר היום שבו בתקבל התשלום האחרון של הבלו או היום שבו הוחזר הבלו בטעות. בלו שלא נגבה או שנגבה בחסר
15. (א) לא ייצר אדם דלק ולא יעסוק במכירתו אלא אם קיבל רשיון לכך מהמנהל, ונתן ערובה כפי שקבע המנהל למילוי התחייבויותיו; הוראה זו לא תחול על הפקת נפט על ידי בעל זכות נפט לפי חוק הנפט.
(ב) רשאי המנהל להתלות, לצמצם או לבטל רשיון שניתן לפי חוק זה, אם שוכנע כי היצרן עבר על הוראה מהוראות חוק זה; החלטת המנהל לפי סעיף קטן זה ניתנת לערעור בפני בית משפט שלום תוך חודש מיום שניתנה, אך אין הערעור מעכב את ביצועה.
(ג) לא הוגש ערעור על החלטה לפי סעיף קטן (ב) או הוגש ובית המשפט אישר את החלטת המנהל בשינוי או ללא שינוי, יפוג תקפה כעבור שלושה חדשים אם לא הוגשה תובענה פלילית על העבירה אשר שימשה עילה להחלטת המנהל.
(ד) בית המשפט הדן בתובענה פלילית שהוגשה לפי חוק זה יהיה מוסמך להחליט על התליית רשיון שניתן לפי סעיף קטן (א), צמצומו, ביטולו או קיומו אף אם ניתנה לפני כן החלטה של המנהל או של בית משפט שלום בענין זה לפי סעיף קטן (ב).
16. לא ייצר אדם דלק אלא במקום שקיבל עליו אישור מאת המנהל על סמך בקשה שהגיש לר בכתב והמכילה את תיאור מקום הייצור. הוראה זו לא תחול על בעל זכות נפט לפי חוק הבפט.

17. שר האוצר, רשאי, בצו, לפטור יצרנים או סוגים של יצרנים וכן סוגים של מחזיקי דלק לשם מסחר בו שלא בסיטונות או סוגי מחזיקים כאמור, מן החובות שעליהם לפי סעיפים 15 ו-16.

הוצאת דלק
ממקום הייצור

18. (א) לא יוציא אדם דלק חב בלו ממקום הייצור בלי אישור המנהל כי הבלו עליו שולם או כי תשלומו נדחה.

(ב) המנהל רשאי במקרים הנראים לו לפטור אדם או סוג בני אדם מהחובה לקבל אישור כאמור בסעיף קטן (א), וכן להרשות הוצאת דלק ממקום ייצור דלק למקום – ייצור דלק – אחר בלי תשלום בלו, כולו או מקצתו.

(ג) הוצא דלק חב בלו ממקום הייצור בניגוד להוראות סעיף זה, ישלם היצרן כפל הבלו, אלא אם הוכיח להנחת דעתו של המנהל כי נקט בכל האמצעים הסבירים למניעת הוצאת הדלק.

החזקת דלק

19. לא יחזיק אדם דלק חב בלו ולא יעבירו לאדם אחר בכל דרך שהיא, אלא אם שולם הבלו החל על הדלק או נדחה התשלום או ניתן עליו פטור לפי חוק זה, ובלבד שמי שמחזיק דלק לשימוש האישי ורכש אותו מידי אדם המורשה למכור דלק, לא יאשם בעבירה על סעיף זה אם לא ידע ולא היה צריך לדעת בנסיבות המקרה, שהבלו על אותו דלק לא שולם, כולו או מקצתו.

חובת הראיה

20. בתובענה על עבירה לפי סעיף 19 שיצרן הוא בעל דין בה, חובת הראיה כי הבלו שולם או כי התשלום נדחה או כי ניתן עליו פטור היא על היצרן.

פנקסים, ידיעות
ומאזן מלאי

21. (א) יצרן ינהל פנקסים וימסור דינים-וחשבונות כפי שנקבע בתקנות.

(ב) המנהל, או אדם שהורשה על ידיו, רשאי בכל עת סבירה לבדוק את הפנקסים של יצרן.

(ג) יצרן ימסור למנהל או למי שהורשה על-ידיו, לפי דרישתם ותוך התקופה שיקבעו, ידיעות, פרטים או הצהרות לענין חוק זה ויערוך מאזן מלאי הדלק שבידו; נמצא במלאי פחות מכמות הדלק שצריכה להימצא בו לפי פנקסי העסק ואין ליצרן נימוקים סבירים לחסר, ישלם היצרן כפל הבלו על החסר שיקבע המנהל.

מתן מקום עבודה
לפקיד הממונה

22. יצרן יספק במקום הייצור מקום וציוד סביר, להנחת דעתו של המנהל, לעבודה משרדית בשביל פקיד שימונה על ידי המנהל.

סמכויות עזר

23. המנהל או מי שהורשה על-ידיו רשאי, אם הוא משוכנע שהדבר דרוש להבטיח ביצוע חוק זה או למנוע עבירה על הוראה מהוראותיו –

(1) להיכנס, בכל עת סבירה, לכל מקום שיש לו יסוד להניח שהוא משמש מקום ייצור לדלק או שעוברים או עברו בו עבירה על הוראות חוק זה, ולערוך בו חיפוש; אולם אין להיכנס כאמור למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו חיפוש מאת בית משפט מוסמך;

(2) להשתמש בכל הסמכויות הניתנות לקצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצידורה הפלילית (עדות)⁵, וסעיפים 3 ו-4 לפקודה האמורה יחולו על הודעה שרשם המנהל או מי שהוסמך לכך על ידיו אגב שימוש בסמכויות אלה;

5 חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 439.

(3) לכדוק דלק הנמצא במקום שנערך בו חיפוש כאמור בפסקה (1) ולתפוס כל דלק שיש לו יסוד להניח כי נעברה בו עבירה על חוק זה, וכן לתפוס כל דבר העשוי, לדעתו, להקל על גילוי עבירה כזאת או לשמש במשפט ראייה עליה.

24. (א) כל דבר שהמנהל רשאי לתפוס רשאי הוא לחסמו, לאתר נטילת ערובה או בלעדיה, בידי האדם שאצלו נמצא הדבר אם אותו אדם מסכים לכך.
(ב) לא יעלים אדם דבר שנחסם כאמור ולא יגרום לו נזק.

25. לא הוגשה תוך שלושה חדשים מיום התפיסה או החסימה תובענה פלילית על העבירה שבגללה נתפס או נחסם הדבר, יוחזר התפוס או ישוחרר החסום.

26. (א) מי שעבר על הוראה מהוראות חוק זה או שמסר למנהל או למי שהוסמך על ידיו או לפקיד בלו ידיעה או הצהרה בלתי נכונה או הטעה אותם בפרט מסויים העלול לפגוע במילוי תפקידם, דינו – מאסר שנתיים, או קנס 5000 לירות או פי שלושה מן הבלו החל על הדלק שבו נעברה העבירה, הכל לפי הסכום הגדול יותר.

(ב) יצא אדם חייב בדין על עבירה כאמור, רשאי בית המשפט, נוסף לכל עונש אחר, לצוות כי הדלק וכל דבר אחר שבו נעברה העבירה יחולט, כולו או מקצתו, לטובת המדינה; ציווה בית המשפט על חילוט, ינהגו בדבר שחולט כפי שיוורה המנהל.

27. בית המשפט רשאי לצוות על חילוט דלק או כל דבר שנעברה בו עבירה אף אם החשוד בעבירה אינו ידוע, או אם נמלט, או נפטר לפני סיום המשפט.

28. חברה, אגודה שיתופית וכל חבר בני אדם אחר שעברו עבירה לפי חוק זה, ייאשם בה גם כל מנהל, שותף, מנהל חשבונות או פקיד אחראי אחר של אותו חבר, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו או שנקט בכל האמצעים הגאותים כדי להבטיח קיום הוראות חוק זה.

29. שוכנע המנהל כי אדם עבר עבירה על הוראה מהוראות חוק זה, רשאי הוא, בהסכמתו של אותו אדם, לקחת מידו כופר כסף שלא יפחת מפני שנים מהבלו החל על הדלק שבו נעברה העבירה ושלא יעלה על הקנס הגבוה ביותר שמותר להטיל בשל אותה עבירה; הוגשה תובענה פלילית, אין לקבל כופר כל עוד לא ציווה היועץ המשפטי לממשלה על הפסקת ההליכים.

30. המנהל רשאי לאצול מסמכויותיו ומתפקידיו לפי חוק זה, למעט הסמכויות לפי סעיף 15 (ב), לעוכב מדינה אחר, אם בדרך כלל או לענין מסויים או לאזור או למקום מסויים.

31. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצוע לרבות תקנות בדבר –

(1) סדרי החסנתו והחזקתו של דלק והובלתו ממקום למקום במידה שהדבר דרוש לשם ביצוע יעיל של חוק זה;

(2) פיקוח על תהליך הייצור של דלק, במידה שהדבר דרוש לשם ביצוע יעיל של חוק זה;

(3) התנאים להוצאת דלק המיועד לייצוא ממקום הייצור ועל העברת דלק ממקום הייצור למקום ייצור אחר בלי תשלום בלו;

(4) אגרה שישלם יצרן בעד רשיון לפי סעיף 15 בהתאם לכל סוג של ייצור דלק, או בעד אישור לפי סעיף 16, וכן בדבר משך תקפו של רשיון או אישור כאמור;

(5) אגרה שישלם יצרן בעד עבודה של פקידי מכס ובלו שנעשתה במקום ייצורו של דלק מחוץ לשעות שקבע המנהל כשעות עבודה רגילות.

לוי אשכול
שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה